ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചപഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ പഞ്ചപഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
കാമസ്തു വാസുദേവാംശോ ദഗ്ധഃ പ്രാഗ് രുദ്രമന്യുനാ।
ദേഹോപപത്തയേ ഭൂയസ്തമേവ പ്രത്യപദ്യത ॥ **1** ॥

സ ഏവ ജാതോ വൈദർഭ്യാം കൃഷ്ണവീർയസമുദ്ഭവഃ।
പ്രദ്യുമ്ന ഇതി വിഖ്യാതഃ സർവതോഽനവമഃ പിതുഃ ॥ **2** ॥

തം ശംബരഃ കാമരൂപീ ഹൃത്വാ തോകമനിർദശം।
സ വിദിത്വാഽഽത്മനഃ ശത്രും പ്രാസ്യോദൻവത്യഗാദ് ഗൃഹം ॥ **3** ॥

തം നിർജഗാര ബലവാൻ മീനഃ സോഽപ്യപരൈഃ സഹ।
വൃതോ ജാലേന മഹതാ ഗൃഹീതോ മത്സ്യജീവിഭിഃ ॥ **4** ॥

തം ശംബരായ കൈവർതാ ഉപാജഹ്രുരുപായനം।
സൂദാ മഹാനസം നീത്വാവദ്യൻ സ്വധിതിനാദ്ഭുതം ॥ **5** ॥

ദൃഷ്ട്വാ തദുദരേ ബാലം മായാവത്യൈ ന്യവേദയൻ।
നാരദോഽകഥയത് സർവം തസ്യാഃ ശങ്കിതചേതസഃ।
ബാലസ്യ തത്ത്വമുത്പത്തിം മത്സ്യോദരനിവേശനം ॥ **6** ॥

സാ ച കാമസ്യ വൈ പത്നീ രതിർനാമ യശസ്വിനീ।
പത്യുർനിർദഗ്ധദേഹസ്യ ദേഹോത്പത്തിം പ്രതീക്ഷതീ ॥ **7** ॥

നിരൂപിതാ ശംബരേണ സാ സൂപൗദനസാധനേ।
കാമദേവം ശിശും ബുദ്ധ്വാ ചക്രേ സ്നേഹം തദാർഭകേ ॥ **8** ॥

നാതിദീർഘേണ കാലേന സ കാർഷ്ണീ രൂഢയൗവനഃ।
ജനയാമാസ നാരീണാം വീക്ഷന്തീനാം ച വിഭ്രമം ॥ **9** ॥

സാ തം പതിം പദ്മദലായതേക്ഷണം
പ്രലംബബാഹും നരലോകസുന്ദരം।
സവ്രീഡഹാസോത്തഭിതഭ്രുവേക്ഷതീ
പ്രീത്യോപതസ്ഥേ രതിരംഗ സൗരതൈഃ ॥ **10** ॥

താമാഹ ഭഗവാൻ കാർഷ്ണിർമാതസ്തേ മതിരന്യഥാ।
മാതൃഭാവമതിക്രമ്യ വർതസേ കാമിനീ യഥാ ॥ **11** ॥

രതിരുവാച
ഭവാൻ നാരായണസുതഃ ശംബരേണാഹൃതോ ഗൃഹാത്।
അഹം ത്വേധിക്യതാ പത്നീ രതിഃ കാമോ ഭവാൻ പ്രഭോ ॥ **12** ॥

ഏഷ ത്വാനിർദശം സിന്ധാവക്ഷിപച്ഛംബരോഽസുരഃ।
മത്സ്യോഽഗ്രസീത്തദുദരാദിഹ പ്രാപ്തോ ഭവാൻ പ്രഭോ ॥ **13** ॥

തമിമം ജഹി ദുർധർഷം ദുർജയം ശത്രുമാത്മനഃ।
മായാശതവിദം ത്വം ച മായാഭിർമോഹനാദിഭിഃ ॥ **14** ॥

പരിശോചതി തേ മാതാ കുരരീവ ഗതപ്രജാ।
പുത്രസ്നേഹാകുലാ ദീനാ വിവത്സാ ഗൗരിവാതുരാ ॥ **15** ॥

പ്രഭാഷ്യൈവം ദദൗ വിദ്യാം പ്രദ്യുമ്നായ മഹാത്മനേ।
മായാവതീ മഹാമായാം സർവമായാവിനാശിനീം ॥ **16** ॥

സ ച ശംബരമഭ്യേത്യ
സംയുഗായ സമാഹ്വയത് ।
അവിഷഹ്യൈസ്തമാക്ഷേപൈഃ
ക്ഷിപൻ സഞ്ജനയൻ കലിം ॥ **17** ॥

സോഽധിക്ഷിപ്തോ ദുർവചോഭിഃ പാദാഹത ഇവോരഗഃ ।
നിശ്ചക്രാമ ഗദാപാണിരമർഷാത്താമ്രലോചനഃ ॥ **18** ॥

ഗദാമാവിധ്യ തരസാ പ്രദ്യുമ്നായ മഹാത്മനേ ।
പ്രക്ഷിപ്യ വ്യനദന്നാദം വജ്രനിഷ്പേഷനിഷ്ഠുരം ॥ **19** ॥

താമാപതന്തീം ഭഗവാൻ പ്രദ്യുമ്നോ ഗദയാ ഗദാം ।
അപാസ്യ ശത്രവേ ക്രുദ്ധഃ പ്രാഹിണോത് സ്വഗദാം നൃപ ॥ **20** ॥

സ ച മായാം സമാശ്രിത്യ
ദൈതേയീം മയദർശിതാം ।
മുമുചേഽസ്ത്രമയം വർഷം
കാർഷ്ണൗ വൈഹായസോഽസുരഃ ॥ **21** ॥

ബാധ്യമാനോഽസ്ത്രവർഷേണ രൗക്മിണേയോ മഹാരഥഃ ।
സത്ത്വാത്മികാം മഹാവിദ്യാം സർവമായോപമർദിനീം ॥ **22** ॥

തതോ ഗൗഹ്യകഗാന്ധർവ -
പൈശാചോരഗരാക്ഷസീഃ ।
പ്രായുങ്ക്ത ശതശോ ദൈത്യഃ
കാർഷ്ണിർവ്യധമയത് സ താഃ ॥ **23** ॥

നിശാതമസിമുദ്യമ്യ സകിരീടം സകുണ്ഡലം ।
ശംബരസ്യ ശിരഃ കായാത് താമ്രശ്മശ്രൂജസാഹരത് ॥ **24** ॥

ആകീർയമാണോ ദിവിജൈഃ
സ്തുവദ്ഭിഃ കുസുമോത്കരൈഃ।
ഭാർയയാംബരചാരിൺയാ
പുരം നീതോ വിഹായസാ ॥ **25** ॥

അന്തഃപുരവരം രാജൻ ലലനാശതസങ്കുലം।
വിവേശ പത്ന്യാ ഗഗനാദ് വിദ്യുതേവ ബലാഹകഃ ॥ **26** ॥

തം ദൃഷ്ട്വാ ജലദശ്യാമം പീതകൗശേയവാസസം।
പ്രലംബബാഹും താമ്രാക്ഷം സുസ്മിതം രുചിരാനനം ॥ **27** ॥

സ്വലങ്കൃതമുഖാംഭോജം
നീലവക്രാലകാലിഭിഃ।
കൃഷ്ണം മത്വാ സ്ത്രിയോ ഹ്രീതാ
നിലിൽയുസ്തത്ര തത്ര ഹ ॥ **28** ॥

അവധാർയ ശനൈരീഷദ്വൈലക്ഷൺയേന യോഷിതഃ।
ഉപജഗ്മുഃ പ്രമുദിതാഃ സസ്ത്രീരത്നം സുവിസ്മിതാഃ ॥ **29** ॥

അഥ തത്രാസിതാപാംഗീ വൈദർഭീ വൽഗുഭാഷിണീ।
അസ്മരത് സ്വസുതം നഷ്ടം സ്നേഹസ്നുതപയോധരാ ॥ **30** ॥

കോ ൻവയം നരവൈദൂർയഃ കസ്യ വാ കമലേക്ഷണഃ।
ധൃതഃ കയാ വാ ജഠരേ കേയം ലബ്ധാ ത്വനേന വാ ॥ **31** ॥

മമ ചാപ്യാത്മജോ നഷ്ടോ നീതോ യഃ സൂതികാഗൃഹാത്।
ഏതത്തുൽയവയോരൂപോ യദി ജീവതി കുത്രചിത് ॥ **32** ॥

കഥം ത്വനേന സമ്പ്രാപ്തം സാരൂപ്യം ശാർംഗധൻവനഃ।
ആകൃത്യാവയവൈർഗത്യാ സ്വരഹാസാവലോകനൈഃ ॥ **33** ॥

സ ഏവ വാ ഭവേന്നൂനം യോ മേ ഗർഭേ ധൃതോഽർഭകഃ।
അമുഷ്മിൻ പ്രീതിരധികാ വാമഃ സ്ഫുരതി മേ ഭുജഃ ॥ **34** ॥

ഏവം മീമാംസമാനായാം വൈദർഭ്യാം ദേവകീസുതഃ।
ദേവക്യാനകദുന്ദുഭ്യാമുത്തമശ്ലോക ആഗമത് ॥ **35** ॥

വിജ്ഞാതാർഥോഽപി ഭഗവാംസ്തൂഷ്ണീമാസ ജനാർദനഃ।
നാരദോഽകഥയത് സർവം ശംബരാഹരണാദികം ॥ **36** ॥

തച്ഛ്രുത്വാ മഹദാശ്ചര്യം കൃഷ്ണാന്തഃപുരയോഷിതഃ।
അഭ്യനന്ദൻ ബഹൂനബ്ദാൻ നഷ്ടം മൃതമിവാഗതം ॥ **37** ॥

ദേവകീ വസുദേവശ്ച കൃഷ്ണരാമൗ തഥാ സ്ത്രിയഃ।
ദമ്പതീ തൗ പരിഷ്വജ്യ രുക്മിണീ ച യയുർമുദം ॥ **38** ॥

നഷ്ടം പ്രദ്യുമ്നമായാതമാകർണ്യ ദ്വാരകൗകസഃ।
അഹോ മൃത ഇവായാതോ ബാലോ ദിഷ്ട്യേതി ഹാബ്രുവൻ ॥ **39** ॥

യം വൈ മുഹുഃ പിതൃസരൂപനിജേശഭാവാ -
സ്തൻമാതരോ യദഭജൻ രഹരൂഢഭാവാഃ।
ചിത്രം ന തത് ഖലു രമാസ്പദബിംബബിംബേ
കാമേ സ്മരേഽക്ഷിവിഷയേ കിമുതാൻയനാർയഃ ॥ **40** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ
പ്രദ്യുമ്നോത്പത്തിനിരൂപണം നാമ പഞ്ചപഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ॥